

FC-104013

Seat No. _____

B. Ed. (Sem. IV) Examination

June / July - 2021

BED1E409 : Environment Education

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

- સૂચના :**
- (1) આપેલ પ્રશ્નોમાંથી ફક્ત ત્રણ (3) પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના રહેશે.
  - (2) પરીક્ષાનો સમયગાળો બે (02) કલાક રહેશે.
  - (3) પ્રશ્ન નંબર 9 નો ઉત્તર ફરજિયાત આપવાનો રહેશે જેના ગુણ 14 રહેશે.
  - (4) બાકીના 1 થી 8 પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવાના રહેશે જેના પ્રત્યેક પ્રશ્નનાં ગુણ 18 રહેશે.

1 નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

- (1) પર્યાવરણ અને પરિસ્થિતિશાસ્ત્રનો અર્થ જણાવી તેની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (2) પર્યાવરણ શિક્ષણની આવશ્યકતા, મહત્વ અને સિદ્ધાંતો જણાવો.
- (3) નિવસનતંત્ર અર્થ જણાવી નિવસનતંત્રનું બંધારણ જણાવો.

2 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

- (1) ઉષ્ણકટિબંધીય જંગલોનું નિવસનતંત્ર વિશે વિસ્તૃત સમજ આપો.
- (2) મીઠા પાણીનું નિવસનતંત્ર વિશે વિસ્તૃત સમજ આપો.

3 નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

- (1) ધ્વનિ પ્રદુષણ સ્ત્રોત જણાવી તેની હાનિકારક અસરો જણાવો.
- (2) પ્રાકૃતિક સંશોધનોનો અર્થ આપી તેનું વર્ગીકરણ કરો.
- (3) જમીન વ્યવસ્થાપન એટલે શું ? તેના ઉપાયો ચર્ચો.

4 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

- (1) હવા, પ્રદુષણના કારણો જણાવી તેની માનવ સ્વાસ્થ્ય અને પર્યાવરણ પર પડતી અસરો જણાવો.
- (2) જંગલોનું મહત્વ જણાવી વન આચ્છાદન ઘટનાથી ઉભી થતી સમસ્યાઓ વિશે માહિતી આપો.

- 5 નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો :
- (1) લુપ્ત થતી પ્રજાતિઓના સંરક્ષણ માટેની વિવિધ પરિયોજનાઓનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.
  - (2) સમૂહ માધ્યમોનો પર્યાવરણ જાગૃતિમાં ફાળો.
  - (3) પર્યાવરણ પ્રવાસન વિશે માહિતી આપો.
- 6 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :
- (1) સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓની પર્યાવરણીય વ્યવસ્થાપનમાં ભૂમિકા જણાવો.
  - (2) વર્તમાન પત્રોની પર્યાવરણ જાગૃતિમાં ભૂમિકા વિશે વિસ્તૃત સમજ આપો.
- 7 નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો :
- (1) NCF 2005 અને પર્યાવરણ શિક્ષણ વિશે નોંધ લખો.
  - (2) રિયો સમિટના ઘોષણા પત્રના મહત્વના મુદ્દા જણાવો.
  - (3) એક શિક્ષક તરીકે તમે સામાયિકનો પર્યાવરણ શિક્ષણ માટે શી રીતે ઉપયોગ કરશો ?
- 8 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :
- (1) પર્યાવરણ શિક્ષણના વિવિધ અભિગમોની ચર્ચા કરો.
  - (2) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ 1986 માં પર્યાવરણ શિક્ષણ સંબંધી કરેલી ભલામણો જણાવો.
- 9 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (કોઈપણ સાત)
- (1) CFCનું પૂરું નામ જણાવો.
  - (2) મનુષ્યના કાન કેટલી તીવ્રતાવાળા અવાજને સહન કરી શકે છે ?
  - (3) ગુજરાતમાં જંગલોનું પ્રમાણ જણાવો.
  - (4) મહાસાગરોમાં પાણીનો જથ્થો કેટલો છે ?
  - (5) IECનું પૂરું નામ જણાવો.
  - (6) સ્વચ્છતા અભિયાનનો મુખ્ય ઉદ્દેશ જણાવો.
  - (7) અનૌપચારિક પર્યાવરણ શિક્ષણ માટેના માધ્યમો જણાવો.
  - (8) વૈશ્વિક ફલશ્રુતી શું છે ?
  - (9) INDC એટલે શું ?
  - (10) Cop - 24 માં શાનો સ્વીકાર થયો છે ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) Answer only **three (3)** questions.
  - (2) The examination will be for **two (02)** hours.
  - (3) Q. No. 9 is **compulsory** and carries **14** marks.
  - (4) Answer any **two** questions from questions No. 1 to 8. Each question carries **18** marks.

- 1** Answer any **two** of the following questions :
  - (1) Explain the meaning of Environment and ecology makes it clear.
  - (2) Explain the importance and principles of Environmental Education required.
  - (3) Explain the meaning of the Residence System, State the Structure of the Residence System.
- 2** Answer the following questions :
  - (1) Provide a comprehensive understanding of the Tropical Forests of the Ecosystem.
  - (2) Extensive understanding of the Saltwater Treatment System.
- 3** Answer any **two** of the following questions :
  - (1) Describe the source of the Noise Pollution and its Harmful effects.
  - (2) Classify the meaning of the Natural Resource.
  - (3) What is Land Management ? Discuss its use.
- 4** Answer the following questions :
  - (1) Explain the causes of Air Pollution, its effects on Human health and the Environment.
  - (2) Explain the importance of Forests. Give information to Forest cover Phenomenon reports problem that arise.
- 5** Answer any **two** of the following :
  - (1) Briefly introduce Various projects for the Conservation of Endangered Species.
  - (2) Explain the contribution of the Mass Media to Environmental Awareness.
  - (3) Inform about Environmental Tourism.

- 6 Answer the following questions :
- (1) Explain the role of Local Government Organizations in Environmental Management.
  - (2) Give a Broader understanding of the role of Newspaper in Environment Awareness.
- 7 Answer any two of the following questions :
- (1) Write a note on NCF 2005 and Environmental Education.
  - (2) State the key points of the Rio Summit Declaration Letter.
  - (3) As a Teacher, How do you use the Journal for Environment Education ?
- 8 Answer the following questions :
- (1) Discuss the different approaches to Environment Education.
  - (2) State Recommendations for Environmental Education in the National Education Policy 1986.
- 9 Answer any seven of the following questions :
- (1) Give the full form of GFC.
  - (2) The Intensity of the Human is Earls can with stand the sound.
  - (3) Explain the proportion of Forests in Gujarat.
  - (4) What is the amount of water in the Oceans ?
  - (5) Name the full form of IEC.
  - (6) Explain the main objective of the Swachh Bharat Abhiyan.
  - (7) Informal Environment Describes the Medium for Education.
  - (8) What is the Philosophy of the Global Conference ?
  - (9) What is INDC ?
  - (10) What accepted in Cop.24 ?